

Turóczy József
(Miskolc, 1888–1962, Budapest)

Versek

Zsidó történelem

*Álltunk már így esőben összebujva,
Nagy utra készen, s csak az Isten ujjá
Mutatta az irányt a tenger éj
Határain túl Kanaán felé...*

*Ültünk már így vízpartján Babilonnak,
Fejünk felett zugása fűzfalombnak,
S a csillagos, mély, mérhetetlen ür,
Hárfánk az ágon érintetlenül...*

*Már gubbasztottunk így a régi romfal
Tövében gyásszal, rokkant fájdalommal,
De ifju daccal virradt föl az ének:
Szent álom, hogyba elfelejtélek!...*

Magyarországi Zsidók Lapja, 1944. augusztus

Turóczy-Trostler József Kossuth-díjas irodalomtörténész és germanista, Turóczy József néven publikálta verseit – elsősorban a *Nyugat*ban.

Bibliai olvasókönyv

*A kozmikus kék éjszakák,
A halbatatlan első álom
Nyugalmas szép káprázatát,
Egyre újból visszakívánom:*

*A roppant égi bolt alatt
A mindenség egyetlen Éden,
A csillagok, a hold, a nap
Kigyulnak az Isten kezében.*

*Őriző pásztorunk az Ur,
Kies vizek partján legeltet,
Karját kinyújtja támaszul,
S kibajtanak a puszta telkek,*

*Sugárszeme reánk köszönt,
Tenger felett ragyogva jön fel,
Földjéről a szenny- s büntözött
Letörli vér- és vizözönnel,
Büntet és újra megbocsát, –
Hegyormon fennakad a bárka,
Kegyelmez s mivel száz csodát,
Ha kéri hívő patriárka.*

*Szavára friss forrás fakad
A sziklafalból, fürtöt érlel,
Bus bujdosókat jóllakat
Pusztában mennyei kenyérrel,*

*Lángpallos és tüzeszekér,
Bálványait ledönti Bálnak,
Debóra énekén él,
Pásztorfiút felken királynak,*

*Megbűt népe között lakik,
Cédrusfa s vertarany a háza,
Magához emeli, akít
Szeret s a dölyföst megalázza,*

*Ofir kincsét kínálja és
Szépségeit királyi Sába –
Megyünk – mind ünnepelni kész –
Isten választott városába.*

Magyarországi Zsidók Lapja, 1944. szeptember 28.

Fák a gettóban

I.

*Csak mimelik a zöldet és a lombot,
Villanyfény s gáz virrasztja álmukat,
Nem izlelik soba a szüzi boldog
Tavaszi mámort, águk nem kutat
Báránnyelbőt, hol messzi horizontok
Ködében elapadnak az utak
S alkony felé futnak az égi dombok,
Fejük felett nem buznak vadludak
S körülöttük nyári éjszakán bozontos
Kutyák helyett autótülök ugat.*

II.

*Testvéreim ti a szomorúságban,
Bús megváltatlanok, akárcsak én,
Tibennetek is ősi szomjuság van
Melegre, fényre, az út peremén
Gubbasztva vártok, örök idegenség
Ősképei s ha álmodok kibál,
Nincs társatok más, csak a végtelen kék
Mennybolt kis sávja és a vak vihar.*

III.

*Ti még az álmaink nyelvén beszéltek,
Őscsillag-nyelven s a fellegekén,
Ó, édes anyanyelv, ha más nem ért meg,
Magányos álmodó, megértlek én.
Ó, hangtalan szavak, illó szövétnék,
Halálos bonvágy, sejtelmes öröm –
A fületem kitérom a sötétnek
És mint a mákonyt félve szürcsölöm.*

IV.

*Tudom jól, test vagyok a testetekből,
Nappal – bus alvajárót – fojt a fény,
Köt a tudat, csak este engedek föl,
Én is fa lettem: törzs, gyökér, növény.
Platán mellett platán vagyok, a hárszal
Együttvirágozom, virágtalan,
És éjjelenként boldog ámulással
Csillagzáporban fürdetem magam.*

V.

*A sorsotok fájó hasonlat, éget:
Az ágakat kibajt, de nem terem,
Förlélték az ősi örökséget,
Az őszötök mindig gyümölcstelen,
De veletek a tél minden kegyelme,
A gyenge bó béfu, beföd pubán,
S megváltva, boldogan elszenderedve
Léptek be az Urióten kapuján.*

Magyarországi Zsidók Lapja, 1944. október 5.